

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÂRE Nr. 606

din 24-08-2022

**cu privire la aprobarea unor măsuri de prevenire și
atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare
a furnizării gazelor naturale și pregătire pentru perioada
sezonului de încălzire 2022-2023**

Publicat : 26-08-2022 în Monitorul Oficial Nr. 267-273 art. 678

În temeiul art. 4 alin. (1) lit. (e) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 364-370, art. 620), cu modificările ulterioare, și ținând cont de existența riscului de limitare în sezonul de încălzire 2022-2023 a aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova în baza contractelor existente de furnizare, în vederea asigurării fiabile a economiei naționale și a populației cu resurse energetice și servicii comunale, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se instituie Comisia guvernamentală de coordonare a măsurilor de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și pregătire pentru perioada sezonului de încălzire 2022-2023 și se aprobă componența acesteia, conform anexei nr. 1.

2. Se aprobă Planul de măsuri de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și pregătire pentru perioada sezonului de încălzire 2022-2023, conform anexei nr. 2.

3. Ministerele, autoritățile și întreprinderile nominalizate în Planul de măsuri sus-numit:

1) vor elabora și vor aproba planuri interne în vederea întreprinderii acțiunilor necesare pentru executarea măsurilor prevăzute în Planul de măsuri nominalizat;

2) vor prezenta Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, până la datele de 15 septembrie, 15 octombrie și 15 noiembrie, informația despre executarea măsurilor prevăzute în anexa nr. 2.

4. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale va prezenta Guvernului, până la data de 25 a lunii următoare perioadei de raportare, informația privind progresul în realizarea Planului de măsuri pentru luna precedentă.

5. Hotărârea Guvernului nr. 207/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale pe piața gazelor naturale și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 148-158, art. 260) se modifică după cum urmează:

1) punctul 33 din anexa nr. 1 va avea următorul cuprins:

„**33.** Se consideră consumatori protejați următoarele categorii de consumatori finali:

1) toți consumatorii casnici ale căror instalații de gaze naturale sunt racordate la rețelele de distribuție a gazelor naturale;

2) prestatorii de servicii sociale esențiale care au legătură cu asistența medicală, asistența socială esențială, de urgență, de securitate, cu educația sau cu administrația

publică și întreprinderile mici și mijlocii cu un consum mediu zilnic mai mic de 600 m³/zi, racordate la rețelele de distribuție a gazelor naturale;

3) centralele electrice cu termoficare și/sau centralele termice racordate la o rețea de transport sau de distribuție a gazelor naturale, care livrează energie termică în sistemul centralizat de alimentare cu energie termică sau care livrează energie termică pentru consumatorii indicați la subpunctele 1) și 2), cu condiția că acestea nu pot utiliza alte tipuri de combustibil.”;

2) punctul 24 din anexa nr. 2 va avea următorul cuprins:

„24. Se consideră consumatori protejați următoarele categorii de consumatori finali:

1) toți consumatorii casnici ale căror instalații de gaze naturale sunt racordate la rețelele de distribuție a gazelor naturale;

2) prestatorii de servicii sociale esențiale care au legătură cu asistența medicală, asistența socială esențială, de urgență, de securitate, cu educația sau cu administrația publică și întreprinderile mici și mijlocii cu un consum mediu zilnic mai mic de 600 m³/zi, racordate la rețelele de distribuție a gazelor naturale;

3) centralele electrice cu termoficare și/sau centralele termice racordate la o rețea de transport sau de distribuție a gazelor naturale, care livrează energie termică în sistemul centralizat de alimentare cu energie termică sau care livrează energie termică pentru consumatorii indicați la subpunctele 1) și 2), cu condiția că acestea nu pot utiliza alte tipuri de combustibil.”

6. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Natalia GAVRILIȚA

**Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale**

Andrei Spînu

Nr. 606. Chișinău, 24 august 2022.

COMPONENTA
instituțională a Comisiei guvernamentale de coordonare a măsurilor
de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare
a furnizării gazelor naturale și pregătire pentru perioada
sezonului de încălzire 2022-2023

Prim-ministru, președinte al Comisiei
Viceprim-ministru, ministru al infrastructurii și dezvoltării regionale, vicepreședinte al
Comisiei
Ministru al finanțelor
Ministru al muncii și protecției sociale
Ministru al afacerilor interne
Ministru al mediului
Ministru al educației și cercetării
Ministru al economiei
Ministru al agriculturii și industriei alimentare
Ministru al sănătății
Guvernator (Bașcan) al Unității teritoriale autonome Găgăuzia (Gagauz-Yeri)
Director al Agenției Proprietății Publice
Director al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică
Director al Agenției Rezerve Materiale
Director al Agenției „Moldsilva”
Director al Agenției Achiziții Publice
Director al Agenției pentru Supraveghere Tehnică
Director al Agenției pentru Eficiență Energetică
Director al Serviciului Vamal
Director al Serviciului Fiscal de Stat
Reprezentant al Congresului Autorităților Locale din Moldova
Director al SA „Moldovagaz”
Director al SA „Energoecom”
Director al SRL „Moldovatrangaz”
Director al SRL „Vestmoldtrangaz”
Director al SA „Termoelectrica”
Director al SA „CET-Nord”
Director al ÎS „Moldelectrica”
Director al SA „RED-Nord”
Director al ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
Director al ÎCS „Premier Energy” SRL
Director al SA „FEE-Nord”
Reprezentanți ai societății civile

PLAN DE MĂSURI
de prevenire și atenuare a impactului crizei energetice în caz
de limitare a furnizării gazelor naturale și pregătire
pentru perioada sezonului de încălzire 2022-2023

I. CONTEXT ȘI FUNDAMENTARE

Prelungirea războiului din Ucraina și incertitudinea privind evenimentele ce vor urma perpetuează situația de criză în Republica Moldova, inclusiv în domeniul energetic. Astfel, în contextul în care Federația Rusă deține o poziție importantă (dominantă) pe piețele energetice, practic orice acțiune realizată de către aceasta legată de impunerea unor limitări în furnizarea resurselor energetice, precum și sancțiunile aferente domeniului energetic aplicate de către alte state se reflectă în mod direct asupra stabilității piețelor energetice și a valorilor și predictibilității prețurilor la aceste resurse. Cele mai vulnerabile în acest plan sunt statele în curs de dezvoltare și cele care sunt dependente de importurile de resurse energetice.

Evenimentele din regiune au un impact direct asupra prețurilor record înregistrate pentru resursele energetice în Europa și printre acestea pot fi enumerate: restricțiile impuse de UE la importul anumitor resurse energetice din Federația Rusă, reducerea volumelor de gaze naturale transportate de Federația Rusă spre Europa, inclusiv limitarea/stoparea furnizării gazelor naturale prin unul din cele mai importante conducte de gaz „North Stream I”, prin care se transportă gaze naturale spre Europa/Germania. Cea mai mare centrală nucleară din Europa – Zaporojie, amplasată în sudul Ucrainei, nu mai este controlată de autoritățile ucrainene, fiind astfel redusă producția de energie electrică, funcționarea stației de comprimare gaze ucraineană de la Novopskov, ce asigură prin punctul de interconectare Sokhranivka, amplasat la granița cu Federația Rusă, circa o treime din volumul de gaze naturale tranzitate spre Europa, a fost stopată, deoarece autoritățile ucrainene nu mai dețin controlul asupra acesteia.

Republica Moldova este dependentă de importurile de gaze naturale, practic 100 % din acestea fiind livrate de compania rusă SAP „Gazprom”. În același timp, Republica Moldova nu dispune de capacități de stocare a gazelor naturale, fiind posibilă stocarea acestora în statele vecine sau în alte țări ce dispun de complexe de stocare. Aprovizionarea și infrastructura de gaze naturale din regiunea transnistreană nu se află sub controlul Guvernului Republicii Moldova. Gazele naturale sunt principala resursă utilizată pentru producerea energiei electrice și termice, ceea ce amplifică fluctuația sezonieră a cererii la nivel de țară.

Deși există în prezent un contract de furnizare a gazelor naturale pe un termen de cinci ani între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, în continuare persistă riscul privind rezoluțiunea unilaterală a contractului din cauza neexecutării auditului datoriilor financiare, astfel existând riscul ca în orice moment livrările de gaze naturale să fie limitate sau sistate. Totodată, există riscul lipsei unor surse (alternative) sigure și competitive de import al gazelor naturale, în sensul achiziționării acestora la prețuri rezonabile și transportului lor către Republica Moldova (inclusiv prin gazoductul transbalcanic în flux invers).

Prin urmare, pentru a dispune de posibilitatea intervenției prompte în scopul asigurării securității aprovizionării cu resurse energetice, situația excepțională pe piața gazelor naturale – situație de alertă declarată prin Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova din 13 octombrie 2021 (proces-verbal nr. 12-53-242-7749), în conformitate cu prevederile Regulamentului privind situațiile excepționale pe piața gazelor naturale și ale Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 207/2019, este menținută până în prezent, iar prin Hotărârea Parlamentului nr. 245/2022 starea de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova a fost prelungită cu 60 de zile, începând cu 8 august 2022.

Luând în considerare riscurile existente în privința securității aprovizionării Republicii Moldova cu energie electrică și gaze naturale, Guvernul, prin prezenta hotărâre, vine cu mai multe măsuri de prevenire și atenuare a impactului asupra prețurilor și securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în caz de limitare a furnizării gazelor naturale.

În acest context, pe plan european, este de menționat publicația Comisiei Europene din 18 mai 2022 „Comunicarea Uniunii Europene privind economiile de energie”, în care se prezintă în detaliu schimbările comportamentale pe termen scurt care ar putea reduce cu 5 % cererea de gaze naturale și petrol și încurajează statele-membre să lanseze campanii de comunicare la acest subiect destinate gospodăriilor și întreprinderilor. Totodată, în comunicatul său din 20 iulie 2022, Comisia Europeană a propus un nou instrument legislativ și un Plan european de reducere a cererii de gaze în Europa cu 15 % până la 31 martie 2023, menționând că toți consumatorii, administrațiile publice, gospodăriile, proprietarii de clădiri publice, furnizorii de energie și industria pot și ar trebui să ia măsuri pentru economisirea gazelor naturale.

În tabelele 1 și 2 sunt prezentate estimări privind consumul lunar de gaze naturale al consumatorilor casnici și noncasnici din Republica Moldova (malul drept al râului Nistru), precum și consumul lunar (octombrie – aprilie) estimat de păcură și gaze naturale în cazul funcționării SA „Termoelectrica” în bază de păcură în sezonul de încălzire 2022-2023. Tabelul 3 prezintă consumul estimat de gaze naturale pe categorii de consumatori (protejați și întreruptibili) și consumul lunar al acestora în perioada octombrie – aprilie 2022.

Conform analizei datelor istorice din anii precedenți când au avut loc creșteri semnificative la prețurile la gaze naturale, s-a relevat tendința consumatorilor de a trece de la utilizarea gazelor naturale la utilizarea altor resurse, cum ar fi lemnele și cărbunii. Prin urmare, conform estimărilor, consumul de cărbune se va majora de la 127,3 mii de tone planificat până la 198,9 mii de tone (nivelul anului 2017), ceea ce reprezintă o creștere de aproximativ 1,5 ori. Totodată, conform estimărilor, consumul lemnului se va majora de la 391,6 mii m³ planificat până la 573,9 mii m³ (nivelul anului 2016), ceea ce reprezintă o creștere tot de aproximativ 1,5 ori.

De asemenea, conform datelor prezentate de către organele locale de specialitate în domeniul învățământului, din totalul de 2 672 de instituții, 405 sunt conectate la rețeaua termică centralizată, 1 481 dispun de centrale termice pe gaze, 687 dispun de centrale termice cu combustibil solid și 116 instituții de învățământ general sunt cu încălzire de la sobe. Cu referire la scenariile privind utilizarea unor surse alternative în cazul limitării furnizării cu gaze, au fost identificate doar 107 instituții care ar avea nevoie suplimentar de următoarele cantități de combustibil: cărbune – 1 176 de tone; lemne – 924 de metri steri; peleți – 638 de tone; paie – 340 de tone; biomasă – 1 495 de tone; brichete – 1 636 de tone.

Tabelul 1

Consumul lunar de gaze naturale al consumatorilor casnici și noncasnici din Republica Moldova (malul drept al râului Nistru), mil. m³

Volume estimate	2022								2023			
	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Ian.	Febr.	Mart.
Consumatori casnici	30,7	15,7	13,4	9,5	9,6	9,6	20,8	47,0	65,5	70,5	65,6	54,5
Pentru producerea energiei termice și electrice	10,3	13,7	7,4	4,2	4,1	7,5	22,2	60,6	74,3	77,8	66,4	55,6
SA „Termoelectrica”	9,0	13,1	6,8	3,6	3,5	6,9	18,8	52,4	64,5	66,7	57,7	49,1
SA „CET Nord”	1,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	3,3	7,5	9,0	10,3	8,1	5,8
Centrale termice	0,1	-	-	-	-	-	0,1	0,7	0,8	0,8	0,6	0,7
Instituții bugetare	0,9	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	1,5	6,2	9,7	9,4	8,2	4,3
Industrie	6,0	6,0	7,1	8,9	6,7	9,4	9,7	14,5	10,9	8,8	5,8	5,9
Alte sectoare	16,8	8,7	7,6	6,7	9,9	11,6	15,3	15,6	21,2	23,7	23,5	21,8
Total	64,7	44,3	35,6	29,4	30,4	38,3	69,5	143,9	181,6	190,2	169,5	142,1

Tabelul 2

**Consumul estimat de păcură și gaze naturale în cazul funcționării
SA „Termoelectrica” (doar Centrala electrică cu termoficare – CET
Sursa nr. 1) în bază de păcură în perioada octombrie 2022 – aprilie 2023**

SA „Termoelectrica” CET Sursa 1	2022				2023				Total
	Sep t.	Oct.	Nov.	Dec.	Ian.	Febr.	Mart .	Apr.	
Cantitatea de gaze naturale, mil. m ³	4,52	0,77	0,74	0,77	0,77	0,71	0,77	0,73	9,77
Cantitatea de păcură, tone	-	13 90 7	35 80 5	37 39 0	39 24 7	40 31 1	35 34 6	14 98 7	216 99 3

Tabelul 3

**Consumul de gaze naturale pe categorii de consumatori:
protejați și întreruptibili, octombrie 2022 – aprilie 2023**

r. crt.	C ategoria de consuma tori	Consumul lunar, mil. m ³								Total	
		2022				2023					
		Oct ombrie	No iembrie	De cembrie	I anuarie	Fe bruarie	Ma rtie	A prilie			
.	Pr otejați	42 3	67 2	10 2,3	1 09,3	77 ,4	8 4,2	2 2,0	04,7	4,5	
.	În treruptibi li	24 7	73 4	72 8	7 7,8	60 ,6	6 5,7	4 6,0	21,2	5,5	
	Tot al	67 1	14 0,6	17 5,1	87,1	13 8,0	14 49,9	6 8,0	25,8	00,0	

Sursa: operatorii de sistem gaze naturale licențiați din Republica Moldova

II. ANALIZA POTENȚIALELOR RISCURI ÎN CAZUL UNOR LIMITĂRI SAU SISTĂRI DE GAZE NATURALE

Având în vedere contextul local și regional privind aprovizionarea cu gaze naturale, precum și riscurile de limitare, sistare a furnizării gazelor naturale din import în baza noului acord adițional la contractul încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” în octombrie 2021, au fost analizate trei scenarii cu probabilități de limitare a furnizării gazelor naturale în proporție de 35 %, 50 % și 100 %, fără ca să existe defecțiuni tehnice pe direcțiile de transport al gazelor naturale (din import) sau defecțiuni tehnice în rețelele de transport al gazelor naturale, și a fost estimat deficitul de gaze naturale în fiecare caz, cu considerarea realizării măsurilor de reducere și ameliorare a impactului limitării furnizării gazelor naturale. Scenariile au fost analizate inclusiv prin prisma crizei energetice din octombrie 2021, când a fost înregistrat un deficit de circa 35 % din necesarul de gaze naturale, ca urmare a reducerii furnizării gazelor naturale de către SAP „Gazprom”. Capacitățile rezervate de gaze naturale pentru consumatorii Republicii Moldova pentru luna octombrie 2021 au fost în valoare totală de doar 5,7 mil. m³/zi (1,7 mil. m³/zi – malul drept al râului Nistru și circa 4 mil. m³/zi – malul stâng al râului Nistru), fiind nevoie de capacități

adiționale pentru ambele maluri pentru funcționarea normală atât a sistemului de transport și distribuție a gazelor naturale, cât și a sectorului electroenergetic.

Impactul acestor limitări și al deficitului de gaze a fost analizat și sub aspectul disponibilității la SA „Termoelectrica” (CET Sursa nr. 1), care este cel mai mare consumator de gaze naturale din țară, a unor rezerve suficiente de păcură pentru a trece la producerea energiei electrice și termice din păcură pe întreg sezonul de încălzire, precum și al altor măsuri ce ar fi putut fi cuantificate.

Totodată, în Planul de măsuri sunt planificate o serie de măsuri de reducere a consumului de gaze naturale care urmează a fi aplicate, cu sau fără apariția unor limitări de furnizare a gazelor naturale, acestea fiind prezentate în tabelul 4.

Tabelul 4

Măsuri necesare de reducere a consumului de gaze naturale, cu sau fără apariția unor limitări de furnizare a gazelor naturale

Măsurile de reducere a consumului	2022			2023				Total
	Oct.	Nov.	Dec.	Ian.	Febr.	Mart.	Apr.	
Consum redus de gaze naturale în caz de limitare, mil. m³								
Măsura nr. 1: Monitorizarea și asigurarea zilnică a consumului rațional de resurse energetice în cadrul clădirilor publice și comerciale, inclusiv de către persoana responsabilă desemnată pentru fiecare clădire	,7 ¹	,3 ²	,2 ³	,3 ³	,2 ³	,6 ²	,8 ¹	8¹
Măsura nr. 2: Desfășurarea campaniilor de informare a	,6 ⁰	,5 ¹	,1 ²	,1 ²	,1 ²	,6 ¹	,9 ⁰	1¹

cetățenilor privind modalitățile de reducere a consumului								
Măsura nr. 3: Reconectare a cazanelor pe biomasă în cadrul instituțiilor publice	,5 ⁰	,2 ¹	,2 ¹	,2 ¹	,2 ¹	,2 ¹	,5 ⁰	7
Măsura nr. 4: Creșterea cererii de lemne de foc cu aproximativ 50 %, ca urmare a creșterii prețului gazelor naturale	,0 ⁴	,0 ⁸	,0 ⁸	,0 ⁸	,0 ⁸	,0 ⁸	,0 ⁴	8 ⁴
Măsura nr. 5: Creșterea cererii de cărbune cu aproximativ 50 %, ca urmare a creșterii prețului gazelor naturale	,5 ²	,0 ⁸	,0 ⁸	,0 ⁸	,0 ⁸	,0 ⁸	,5 ²	5 ⁴
Măsura nr. 8*: Trecerea SA „Termoelectrică” (CET Sursa 1) la combustibil alternativ (păcură)	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	,3⁹	1,0²	2,5²	2,6²	2,5²	1,4²	,7⁹	29¹

* Măsura nr. 8 se va aplica în funcție de evoluțiile prețurilor la resursele energetice.

În tabelul 5 este prezentat scenariul cu probabilitatea de limitare a furnizării gazelor naturale în proporție de 35 %, inclusiv măsurile necesare a fi întreprinse în vederea reducerii cererii sau a acoperirii deficitului de gaze naturale creat. În acest scenariu se aplică măsurile nr. 1-5 și, adițional, măsurile nr. 6-9.

Tabelul 5

Scenariul cu probabilitatea de limitare a furnizării gazelor naturale cu 35 % și măsurile necesare a fi întreprinse

Scenari i de limita re a furniz ării gazelo r natur ale	P robabilit atea	limit ări	2022			2023				otal	ezerv ă
			ct.	ov.	ec.	an.	ebr.	art.	pr.		
			Deficitul volumelor de gaze naturale în caz de limitare, mil. m ³								
	F oarte ridicată	5 %	4	0	4	7	9	0	3	37	
Măsurile nr. 1-5			,3	1,0	2,5	2,6	2,5	1,4	,7	29	
Măsura nr. 6: Reducerea cu 10 % a temperaturii agentului termic livrat în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică			,5	,4	,4	,4	,4	,4	,5	3,0	
Măsura nr. 7: Trecerea centralelor electrice cu termoficare ale fabricilor de zahăr (ICS „Moldova-Zahăr” SRL și IM „Südzucker Moldova” SA) la combustibil alternativ			,5	,0	,0	,5				0,0	
Măsura nr. 8: Trecerea SA „Termoelectrica” (CET Sursa 1) la combustibil alternativ (păcură)			3,7	8,6	8,1	1,5	4,1	6,2	,6	80,8	3,2
Măsura nr. 9: Asigurarea valorii maxime a limitei contului operațional de echilibrare în punctele de interconectare									,2	,2	2,8

În tabelul 6 este prezentat scenariul cu probabilitatea de limitare a furnizării gazelor naturale în proporție de 50 %, inclusiv măsurile necesare a fi întreprinse în vederea reducerii cererii

sau a acoperirii deficitului de gaze naturale creat. În acest scenariu se aplică măsurile nr. 1-7 și, adițional, măsurile nr. 8-11 și 13.

Tabelul 6

Scenariul cu probabilitatea de limitare a furnizării gazelor naturale cu 50 % și măsurile necesare a fi întreprinse

Scenariul de limitare a furnizării gazelor naturale	Probabilitatea	Limitări	2022			2023				Total	Rezervă
			ct.	ov.	ec.	an.	ebr.	art.	pr.		
			Deficitul volumelor de gaze naturale în caz de limitare, mil. m ³								
I	F foarte ridicată	0 %	5	2	1	5	5	1	2	81	
Măsurile nr. 1- 7			0,3	1,4	5,9	5,5	4,9	3,8	0,2	52	
Măsura nr. 8: Trecerea SA „Termoelectrica” (CET Sursa 1) la combustibil alternativ (păcură)			8,1	0,6	0,9	1,1	9,0	2,0	,1	59	
Măsura nr. 9: Asigurarea valorii maxime a limitei contului operațional de echilibrare în punctele de interconectare			,7	-	,0	,3	,0			7	
Măsura nr. 10: Utilizarea stocurilor de gaze naturale din rețelele de transport naționale			,9		,8	,8	,5			9	
Măsura nr. 11: Utilizarea stocurilor strategice de gaze naturale disponibile					,4	,3	,6	,2	,0	4,5	
Măsura nr. 13: Accesarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, ratificat prin Legea nr. 206/2022									,7	,7	90,3

În tabelul 7 este prezentat scenariul cu probabilitatea de limitare a furnizării gazelor naturale în proporție de 100 %, inclusiv măsurile necesare a fi întreprinse în vederea reducerii cererii sau a acoperirii deficitului de gaze naturale creat. În acest scenariu se aplică măsurile nr. 1-7 și, adițional, măsurile nr. 8-13.

Tabelul 7

Scenariul cu probabilitatea de limitare a furnizării gazelor naturale cu 100 % și măsurile necesare a fi întreprinse

Scenari i de limita re a furniz ării gazelo r natur ale	P robabilit atea	limit ări	2022			2023				otal	ezerv ă
			ct.	ov.	ec.	an.	ebr.	art.	pr.		
			Deficitul volumelor de gaze naturale în caz de limitare, mil. m ³								
II	F oarte ridicată	100 %	0	44	82	90	70	42	5	62	
Măsurile nr. 1- 7			0,3	1,4	5,9	5,5	4,9	3,8	0,2	52	
Măsura nr. 8: Trecerea SA „Termoelectrica” (CET Sursa 1) la combustibil alternativ (păcură)			8,1	6,0	0,9	1,1	9,0	2,0	,1	64	
Măsura nr. 9: Asigurarea valorii maxime a limitei contului operațional de echilibrare în punctele de interconectare			7,0	-						7,0	
Măsura nr. 10: Utilizarea stocurilor de gaze naturale din rețelele de transport naționale			9,0							9,0	
Măsura nr. 11: Utilizarea stocurilor strategice de gaze naturale disponibile			,6	8,9						4,5	
Măsura nr. 12: Deconectarea consumatorilor întreruptibili conform Hotărârii Guvernului nr. 207/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale pe piața gazelor naturale și a				7,0	1,6	6,7	,7	5,2	3,4	8,6	

Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale								
Măsura nr. 13: Accesarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, ratificat prin Legea nr. 206/2022		0,7	3,6	5,7				00,0

În cazul în care vor fi aplicate toate măsurile de reducere și atenuare a impactului limitării gazelor naturale, este posibilă economisirea și/sau substituirea a circa 477 mil. m³ de gaze naturale pe parcursul sezonului de încălzire 2022-2023, fără a lua în considerare măsurile de deconectare a tuturor consumatorilor întreruptibili (cu excepția SA „Termoelectrica”) și achiziție de gaze naturale din surse alternative.

Având în vedere scenariile analizate, se poate conchide că, în cazul limitării furnizării gazelor naturale cu 35 % sau 50 % în perioada octombrie 2022 – aprilie 2023, nu va fi necesară deconectarea consumatorilor întreruptibili, în condițiile în care vor fi realizate toate măsurile preventive și de atenuare a impactului limitării gazelor naturale enumerate în Planul de măsuri.

În cazul limitării/sistării furnizării gazelor naturale cu 100 %, începând cu luna noiembrie va fi necesară trecerea la deconectarea parțială a consumatorilor întreruptibili și procurarea volumelor suplimentare de gaze naturale din alte surse sau de pe piața spot pentru acoperirea consumului estimat, chiar dacă ar avea loc deconectări ale consumatorilor întreruptibili. Conform estimărilor în cadrul acestui scenariu, prin Acordul de împrumut de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare de 300 mil. euro, în cazul aplicării tuturor măsurilor de atenuare a impactului (măsurile nr. 1-15), la prețul mediu estimat de achiziție a gazelor naturale de 1 500 euro/1 000 m³ va fi posibil a acoperi deficitul de gaze naturale până în luna decembrie și parțial consumul din ianuarie, ulterior volumul de gaze naturale necesar acoperirii deficitului de gaze naturale fiind posibil a fi achiziționat din sursele financiare acumulate din plățile pentru gazele naturale furnizate, în condițiile în care prețurile reglementate reflectă costul real al achiziționării. Totodată, un element de lichiditate îl pot constitui transferurile din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.

Ca urmare a ratificării (iulie 2022) de către Parlamentul Republicii Moldova a Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, semnat la 23 iunie 2022, va fi asigurată posibilitatea acumulării unor rezerve strategice de gaze naturale și/sau va fi facilitat procesul de diversificare a furnizorilor de gaze naturale și a rutelor de aprovizionare. În cazul unui preț mediu estimat de achiziție a gazelor naturale de 1 500 euro/1 000 m³, va putea fi achiziționat un volum de gaze naturale de până la 200 mil. m³.

III. MĂSURI DE PREVENIRE ȘI ATENUARE A IMPACTULUI

În scopul întreprinderii pașilor necesari pentru punerea în aplicare a măsurilor de atenuare și reducere a consumului de gaze naturale în caz de limitare a furnizării gazelor naturale, sunt planificate o serie de măsuri preventive necesare a fi întreprinse de către autorități.

Astfel, se prezintă tabelul cu măsurile necesare a fi întreprinse în vederea prevenirii și atenuării impactului în caz de limitare a furnizării gazelor naturale, termenul de realizare a acestora și responsabilii de realizare.

Tabelul 8

Măsurile necesare a fi întreprinse în vederea prevenirii și atenuării impactului în caz de limitare a furnizării gazelor naturale

Nr. crt.	Măsuri preventive	Termen de realizare	Responsabili
1	2	3	4
1.	Accelerarea implementării programelor de eficientizare a consumului de energie, cu accent pe consumatorii vulnerabili și sectorul rezidențial, elaborarea de noi programe și implementarea lor	Permanent	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Agenția pentru Eficiență Energetică
2.	Implementarea de către autorități, conform competențelor, a Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, precum și a măsurilor îndreptate spre prevenirea și combaterea vulnerabilității energetice a populației	Permanent	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Finanțelor
3.	Creșterea treptată a volumelor și completarea rezervelor de stat de păcură și de cărbune până la nivelul maxim prevăzut de Nomenclatorul bunurilor materiale din rezervele de stat	15 decembrie 2022	Ministerul Afacerilor Interne; Agenția Rezerve Materiale
4.	Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de cărbune pentru sezonul de încălzire 2022-2023 pentru toată populația care utilizează această sursă alternativă de încălzire, inclusiv monitorizarea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a cărbunelui. Majorarea cererii de cărbune de la 127,3 mii de tone planificat până la 198,9 mii de tone (de aproximativ 1,5 ori)	2022-2023	Sectorul privat; Grupul de lucru privind supravegherea prețurilor la produse/servicii pe piața internă de consum
5.	Elaborarea și implementarea unui plan de acțiuni pentru asigurarea funcționării la capacitate maximă posibilă a Fabricii de peleți din Pașcani începând cu septembrie 2022	15 septembrie 2022	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
6.	Întreprinderea acțiunilor necesare pentru facilitarea importului de	1 septembrie 2022	Ministerul Mediului;

1	2	3	4
	materie primă pentru producerea biocombustibililor solizi		Ministerul Finanțelor; Serviciul Vamal
7.	Organizarea, monitorizarea și colectarea deșeurilor lemnoase în timpul tăierilor sanitare ca materie primă pentru biocombustibil	2022- 2023	Ministerul Mediului; Agenția „Moldsilva”; autoritățile publice locale (cu titlu de recomandare)
8.	Identificarea măsurilor de aplicare a facilităților fiscale pentru promovarea surselor de energie regenerabile și a eficienței energetice	1 octombrie 2022	Ministerul Finanțelor; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
9.	Asigurarea durabilității surselor de biomasă și dezvoltarea infrastructurii de creștere a plantelor energetice (elaborarea/modificarea cadrului normativ, elaborarea/lansarea mecanismelor financiar-economice de susținere a producătorilor)	2022- 2023	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
10.	Identificarea opțiunilor de subvenționare a mediului de afaceri care va trece la utilizarea carburanților alternativi (păcură și cărbune) și va face investiții în tehnologii în vederea reducerii emisiilor de poluanți de la surse fixe de poluare, inclusiv cu prezentarea dovezilor	2022- 2023	Ministerul Mediului; Ministerul Economiei; Ministerul Finanțelor
11.	Organizarea, monitorizarea și colectarea deșeurilor lemnoase în timpul tăierilor efectuate la întreținerea drumurilor (spații verzi) ca materie primă pentru biocombustibil și oferirea accesului la acestea la solicitare	2022- 2023	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
12.	Organizarea, monitorizarea și colectarea deșeurilor lemnoase în timpul tăierilor și colectării deșeurilor agricole (cu axarea pe agricultorii care au obținut subvenții de la stat)	2022- 2023	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
13.	Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de masă lemnoasă pentru sezonul de încălzire 2022-2023 pentru toată populația care utilizează această sursă alternativă de încălzire, inclusiv monitorizarea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a masei lemnoase.	2022- 2023	Ministerul Mediului; Agenția „Moldsilva”

1	2	3	4
	Majorarea volumului brut de masă lemnoasă destinată recoltării pentru anul 2022 de la 486,2 mii m ³ la 650,0 mii m ³ , din contul volumului de masă lemnoasă destinat recoltării în trimestrul I al anului 2023, și anume prin demararea lucrărilor silvotehnice în trimestrul IV al anului 2022		
14.	Asigurarea verificării stării funcționale și a disponibilității în instituțiile medicale a unităților de generare a energiei electrice de rezervă pentru utilizarea acestora în caz de necesitate	30 septembrie 2022	Ministerul Sănătății
15.	Asigurarea inventarierii stocurilor de combustibili la instituțiile medicale necesare pentru sursele de generare a energiei electrice și întreprinderea măsurilor necesare pentru suplینirea acestora	30 septembrie 2022	Ministerul Sănătății
16.	Desemnarea unei persoane responsabile, pentru fiecare instituție subordonată, care să monitorizeze, să verifice și să asigure consumul rațional de resurse energetice și să asigure menținerea temperaturii interioare recomandate în cadrul clădirii specifice tipului de activitate	15 septembrie 2022	Agenția Proprietății Publice; Cancelaria de Stat; autoritățile publice centrale; autoritățile publice locale (cu titlu de recomandare)
17.	Actualizarea listei consumatorilor protejați și întreruptibili, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 207/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale pe piața gazelor naturale și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale	30 septembrie 2022	SRL „Moldovatransgaz”; operatorii sistemelor de distribuție
18.	Asigurarea stocării volumului maxim posibil de gaze naturale în rețelele de transport gestionate	31 octombrie 2022	SRL „Moldovatransgaz”; SRL „Vestmoldtransgaz”; SA „Moldovagaz”
19.	Asigurarea înregistrării valorii maxime pozitive a limitei contului de echilibrare operațională pentru fiecare punct de interconectare a operatorilor sistemului de transport adiacenți din Ucraina și Republica Moldova, România și Republica Moldova, stabilite în	31 octombrie 2022	SRL „Moldovatransgaz”; SRL „Vestmoldtransgaz”; SA „Moldovagaz”

1	2	3	4
	acordurile de interconectare între operatorii sistemului de transport adiacenți respectivi		
20.	Reconectarea clădirilor instituțiilor publice la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică, unde este posibil din punct de vedere tehnic	1 octombrie 2022	SA „Termoelectrica”; SA „CET-Nord”
21.	Întreprinderea măsurilor necesare pentru creșterea numărului de clădiri ale instituțiilor publice ce ar putea fi conectate la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică	2022-2023	SA „Termoelectrica”; SA „CET-Nord”
22.	Crearea și menținerea de către centralele electrice cu termoficare a stocurilor de combustibil alternativ necesare pentru producerea energiei electrice și termice	1 octombrie 2022	SA „Termoelectrica”; ICS „Moldova-Zahăr” SRL; IM „Südzucker Moldova” SA
23.	Crearea și menținerea stocurilor de combustibil alternativ pentru producerea energiei termice la centralele termice din municipiul Chișinău, municipiul Bălți și din alte localități, unde este posibil din punct de vedere tehnic	1 octombrie 2022	SA „Termoelectrica”; SA „CET-Nord”; alți producători de energie termică
24.	Crearea și menținerea de către consumatorii întreruptibili a stocurilor de combustibil alternativ necesare pentru asigurarea activității	1 octombrie 2022	Consumatorii întreruptibili
25.	Întreprinderea acțiunilor necesare pentru asigurarea activării la orice moment a alimentării consumatorilor prin intermediul altor scheme de aprovizionare cu energie electrică decât cele tradiționale	1 octombrie 2022	ÎS „Moldelectrica”
26.	Actualizarea la zi a listei din Normativul de deconectări manuale ale unor categorii de consumatori de energie electrică, precum și a listei din Normativul de limitare a consumului de energie electrică pe tranșe în situații deosebite în sistemul electroenergetic	30 septembrie 2021	ÎS „Moldelectrica”; SA „RED-Nord”; ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
27.	Verificarea activităților întreprinse de instituții/autorități în scopul pregătirii obiectelor și a sistemelor de alimentare cu energie termică și energie electrică ale întreprinderilor gospodăriei comunale, fondului locativ, instituțiilor bugetare,	15 octombrie 2022	Agenția pentru Supraveghere Tehnică; organul supravegherii energetice de stat

1	2	3	4
	precum și ale operatorilor de sistem, unităților termoelectrice		
28.	Colectarea informației privind volumul de combustibil solid/biomasă disponibil și cel necesar centralelor termice instalate la instituțiile publice ce funcționează pe acest tip de combustibil și oferirea suportului instituțiilor în procesul de aprovizionare cu combustibil	1 octombrie 2022	Agenția pentru Eficiență Energetică
29.	Monitorizarea consumului de resurse energetice de către sursele de energie ale instituțiilor publice pentru sezonul de încălzire și înaintarea, după caz, a propunerilor de îmbunătățire a programelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabile în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale	2022-2023	Agenția pentru Eficiență Energetică
30.	Continuarea organizării seminarelor tematice, a ședințelor de lucru cu managerii energetici raionali, operatorii de cazane, administratorii instituțiilor publice, producătorii de biomasă etc. privind necesitatea utilizării centralelor termice pe biomasă, precum și necesitatea reducerii consumurilor de energie în cadrul instituțiilor publice	2022-2023	Agenția pentru Eficiență Energetică; autoritățile publice locale
31.	Elaborarea și lansarea campaniilor de informare privind importanța utilizării altor resurse energetice alternative de producere a energiei termice (biomasă, cărbune, energie electrică), unde este posibil din punct de vedere tehnic, în sensul reducerii consumului de gaze naturale	15 septembrie 2022	Agenția pentru Eficiență Energetică
32.	Elaborarea și lansarea campaniilor de informare privind măsurile necesare a fi întreprinse de cetățeni în scopul reducerii consumului de resurse energetice: izolarea termică a clădirilor, utilizarea termostatelor de ambianță, reducerea temperaturii interioare etc.	15 septembrie 2022	Agenția pentru Eficiență Energetică
33.	Implementarea măsurilor de eficientizare a consumului de energie în clădiri publice conform recomandărilor autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice (un Plan-model de măsuri se prezintă în tabelul 10)	2022-2023	Agenția pentru Eficiență Energetică autoritățile publice centrale; autoritățile publice locale (cu titlu de recomandare)

Tabelul 9 descrie măsurile de reducere și atenuare a impactului în caz de limitare a furnizării gazelor naturale, necesare a fi întreprinse de autoritățile responsabile desemnate, precum și volumul gazelor naturale necesar a fi redus/suplinit.

Tabelul 9

Măsuri de reducere și atenuare a impactului limitării gazelor naturale

Nr. crt.	Măsuri de reducere a consumului de gaze naturale	Volumul gazelor naturale estimat a fi redus/suplinit, mil. m ³	Responsabili
1	2	3	4
1.	Monitorizarea, verificarea și asigurarea zilnică a consumului rațional de resurse energetice și asigurarea menținerii temperaturii interioare recomandate în cadrul clădirilor de către persoana desemnată responsabilă, conform Planului-model de măsuri prezentat în tabelul 10, rezultând o reducere medie a consumului de energie cu 10 % pentru clădirile publice și comerciale	18	Agenția Proprietății Publice; Cancelaria de Stat; autoritățile publice centrale; autoritățile publice locale (cu titlu de recomandare)
2.	Informarea regulată, prin toate sursele de comunicare, a consumatorilor finali în vederea reducerii consumului de resurse energetice și menținerea unui nivel minim necesar al consumului pe întreg sezonul de încălzire, ceea ce va asigura o reducere de 3 %	11	Agenția pentru Eficiență Energetică; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
3.	Reconectarea și utilizarea în cadrul instituțiilor publice a cazanelor care funcționează pe biomasă, în mod exclusiv	7	Autoritățile publice locale (cu titlu de recomandare)
4.	Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de masă lemnoasă pentru sezonul de încălzire 2022-2023 pentru toată populația care utilizează această sursă alternativă de încălzire, inclusiv monitorizarea și luarea de măsuri în vederea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a masei lemnoase	48	Ministerul Mediului; Agenția „Moldsilva”
5.	Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de cărbune pentru sezonul de încălzire 2022-2023 pentru toată populația care utilizează această sursă alternativă de încălzire,	45	Sectorul privat

1	2	3	4
	inclusiv monitorizarea și luarea de măsuri în vederea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a cărbunelui		
6.	Reducerea temperaturii agentului termic livrat în cadrul sistemului centralizat de producere a energiei termice cu până la 10 %, în condițiile respectării valorilor minime normate	13	SA „Termoelectrica”; SA „CET-Nord”
7.	Trecerea consumatorilor întreruptibili, în termene cât mai restrânse, la producerea energiei electrice și termice din surse alternative de combustibil	10	ICS „Moldova-Zahăr” SRL; IM „Südzucker Moldova” SA
8.	Trecerea producătorilor de energie, în termene cât mai restrânse, la producerea energiei electrice și termice din surse alternative de combustibil. Măsura se aplică centralelor electrice cu termoficare care dispun de infrastructura necesară pentru utilizarea combustibilului alternativ	264	SA „Termoelectrica”
9.	Utilizarea valorii maxime a limitei contului de echilibrare operațională pentru fiecare punct de interconectare a operatorilor sistemului de transport adiacenți din Ucraina și Republica Moldova, România și Republica Moldova, stabilite în acordurile de interconectare între operatorii sistemului de transport adiacenți respectivi	17	SRL „Moldovatrangaz”; SRL „Vestmoldtrangaz”; SA „Moldovagaz”
10.	Utilizarea stocurilor de gaze naturale din rețelele de transport gestionate de operatorii sistemului de transport licențiați	19 (14,2+4,8)	SRL „Moldovatrangaz”; SRL „Vestmoldtrangaz”; SA „Moldovagaz”
11.	Utilizarea stocurilor strategice de gaze naturale disponibile	24,5	SA „Moldovagaz”; SA „Energocom”
12.	Deconectarea consumatorilor întreruptibili conform Hotărârii Guvernului nr. 207/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale pe piața gazelor naturale și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale	104	SRL „Moldovatrangaz”; operatorii sistemului de distribuție

1	2	3	4
13.	Accesarea sumelor disponibile conform Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”	200	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; SA „Energocom”
14.	Analizarea posibilităților de reducere a consumului de energie electrică în cadrul sistemelor de iluminat public și cel neesențial (publicitar, arhitectural etc.) și, în caz de necesitate, optimizarea programului de funcționare a acestora	-	Autoritățile publice centrale; autoritățile publice locale (cu titlu de recomandare)
15.	Analizarea posibilităților și, în caz de necesitate, organizarea procesului de învățământ la distanță/online pentru instituțiile de învățământ care nu au alte surse de încălzire	-	Ministerul Educației și Cercetării
16.	Trecerea consumatorilor întreruptibili la utilizarea combustibililor alternativi (biomasă, cărbune, păcură) și la surse alternative (generatoare electrice etc.), unde este posibil din punct de vedere tehnic	-	Agenții economici
17.	Procurarea gazelor naturale de la comercianți alternativi, din piețele internaționale de gaze naturale	-	SA „Moldovagaz”; SA „Energocom”
18.	Reducerea cu 10 % a temperaturii agentului termic în încăperile administrative și în cele de producție (sectoare de exploatare), fără a scădea sub nivelul minim necesar, pentru asigurarea condițiilor microclimaterice favorabile	-	Cancelaria de Stat; autoritățile publice centrale; autoritățile publice locale (cu titlu de recomandare)
19.	Limitarea la maximum a temperaturii interioare în afara programului de lucru și în weekend	-	Sectorul public; sectorul privat
20.	Limitarea, optimizarea programelor de funcționare a bazinelor de înot	-	Sectorul public; sectorul privat
21.	Limitarea temperaturii interioare la 19 °C în cadrul hotelurilor, restaurantelor, clădirilor comerciale, publice, gospodăriilor casnice	-	Sectorul public; sectorul privat

